



# Sociale Veiligheid

## Anti-pestprotocol

Schooljaar 2022-2023

**Obs Keijzerschool**  
Windvaan 4  
2751 ES Moerkapelle  
079-5931788  
[directie@keijzerschool.nl](mailto:directie@keijzerschool.nl)

## Inhoud

Inleiding .....	3
1. Sociale veiligheid: Anti-pestprotocol .....	3
1.1 Wat is pesten? .....	3
1.2 Hoe pesten werkt .....	4
2. Preventie en aanpak van pesten op obs Keijzerschool .....	6
2.1 Kwink.....	6
2.1 Taakspel .....	7
2.3 Coöperatieve werkvormen .....	7
2.4 Betrokkenheid van onze leerlingen .....	7
2.5 Wat doet de school als er signalen van pesten zijn? .....	8
2.5.1 De rol van de groep .....	8
2.5.2 Consequenties .....	9
2.5.3 Begeleiding van de gepeste leerling .....	9
2.5.4 Begeleiding van de pester .....	10
2.5.5 Gesprekken .....	10
2.5.6 Wat wordt van u als ouder verwacht? .....	11
2.6 Contactpersonen .....	11
2.6 Waar kunt u als ouder terecht als u vragen heeft over gedragsproblematiek? .....	12
3. Het volgen van de sociale ontwikkeling .....	12
3.1 ZIEN!.....	12
3.1.1 ZIEN en Kwink .....	12
3.2 BOSOS .....	13

## Inleiding

**Dit protocol heeft als doel: Alle kinderen voelen zich in hun basisschoolperiode veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.**

Een veilige school is een school waar leerlingen en personeel met plezier kunnen leren en werken en waar zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. De school heeft een inspanningsverplichting om een actief (sociaal)veiligheidsbeleid te voeren en een anti-pestprotocol te hebben. In dit beleidsstuk staat beschreven hoe dat op obs Keijzerschool wordt vormgegeven. De pedagogische omgeving moet voor ieder kind per definitie veilig zijn, wil een kind zich optimaal kunnen ontwikkelen. Iedere medewerker van obs Keijzerschool is ervan doordrongen dat dát de belangrijkste opdracht is voor ons veiligheidsbeleid. Wij zullen er dan ook alles aan doen de school tot een veilige omgeving te maken en behouden. Allereerst wordt deze veiligheid voor een belangrijk deel in de ontmoeting met de ander (zowel kinderen, ouders als medewerkers) gerealiseerd en behouden. Daarnaast is in de infrastructuur en de organisatie van de school een aantal zaken rond veiligheid gewaarborgd, zowel op bestuurlijk als op schoolniveau. Preventie is daarbij een belangrijk gegeven. Voorts is geregeld hoe gehandeld moet worden bij incidenten en hoe noodzakelijke nazorg kan worden geboden. Het effect van het veiligheidsbeleid wordt periodiek gemonitord.

### 1. Sociale veiligheid: Anti-pestprotocol

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dat vraagt wel, dat wij kinderen leren zich assertief op te stellen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.

#### 1.1 Wat is pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Bij pesten is er sprake van structureel gedrag dat niet wordt gestopt als dat wel is gezegd. Pesten gebeurt ook vaak achter de rug van de leerkrachten. En vaak is er sprake van een ongelijke situatie zoals jong tegen oud of meerderen tegen één.

Pesten	Plagen
<ul style="list-style-type: none"><li>• Structureel</li><li>• Niet stoppen terwijl dat wel is aangegeven</li><li>• Vaak achter de rug van de leerkracht</li><li>• Ongelijke situatie (jong-oud, meerderen tegen één)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Incidenteel</li><li>• Er wordt gestopt als dat wordt aangegeven</li><li>• In het zicht van de leerkracht</li></ul>

Een leerkracht kan niet altijd uit zichzelf zien wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf. De leerkracht heeft eveneens de ouders nodig om informatie te krijgen over hetgeen zich afspeelt tussen de

leerlingen onderling. Om die reden is het van belang dat ouders en leerkrachten goed samenwerken om een goede sfeer in de klas te behouden. Een belangrijke stelregel is dat kinderen hun zorgen leren delen met iemand die zij vertrouwen, zoals hun vader, moeder of leerkracht. Vanaf de kleutergroep leren de kinderen het verschil tussen vertellen en klikken. Als een leerling zelf geen last heeft van het gedrag van een ander, valt het onder klikken. Daarbij gaan we er van uit, dat een klasgenoot er ook last van heeft als een medeleerling verdrietig of bang is. Wanneer twee of meer leerlingen boos naar elkaar reageren, spreken we niet van pesten, maar van een conflictsituatie. Als er sprake is van pesterijen, dan is het belangrijk dat kinderen dat vertellen aan hun vader, moeder of leerkracht. Het gaat hierbij om een ongelijkwaardige situatie.

### Definitie van pesten

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie, waarbij de macht ongelijk verdeeld is. Pesten is niet alleen schadelijk voor slachtoffers, maar ook voor de pester zelf en voor niet-betrokken toeschouwers. Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen.

## 1.2 Hoe pesten werkt

### Rollen

Er zijn verschillende rollen te onderscheiden binnen het pesten

1. Pester
2. Slachtoffer
3. Meeloper
4. Kijker
5. Onwetend

#### *De meelopers*

- De meelopers zijn indirect en/of incidenteel betrokken bij het pesten.
- Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken.
- Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester.

#### *De kijkers*

- Sommige kinderen behouden enige afstand. Ze weten wel wat er gebeurt, maar doen er op geen enkele manier aan mee.

#### *Onwetenden*

- Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen dit niet benoemen als pestgedrag.

### Vormen van pesten

1. Verbale pesterijen= iemand uitschelden, bijnamen geven of kwalijke opmerkingen maken naar de ander;
2. Sociale pesterijen= iemand buitensluiten door hem niet mee te laten spelen of door hem niet mee te laten werken in een groepje;
3. Mentale pesterijen= iemand bedreigen of dingen laten doen. Dit soort pesterijen vindt vaker na school plaats dan op school;

4. Fysieke pesterijen= iemand opzettelijk pijn doen door te schoppen, slaan, krabben, duwen, aan haren te trekken, etc.;
5. Materiële pesterijen= iemands spullen stelen, beschadigen of verstoppert;
6. Cyberpesten= via social media bedreigen, uitschelden of beledigen.

### Signalen van pesten

Zonder dat een kind letterlijk zegt dat het gepest wordt, kunnen de onderstaande signalen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze;
- Tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan;
- Een spel is "toevallig" steeds net begonnen als hij of zij erbij komt;
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen;
- Niet naar buiten willen op school;
- Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen, als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander kind dat idee aangedragen zou hebben;
- Niet meer naar school willen, of aangeven zich ziek te voelen;
- Bepaalde kleren niet meer aan willen hebben naar school, de club, of...;
- Gauw boos of prikkelbaar zijn;
- Niet meer buiten willen spelen en zich opsluiten in huis;
- Niet (meer) worden uitgenodigd op partijtjes van klasgenoten;
- Veel geroddel in de groep;

Als je één of meer van deze signalen oppikt kan het kind gepest worden, maar het hoeft niet. Vraag aan het kind of je vermoeden m.b.t. het pesten klopt, of dat er "iets" anders aan de hand is. Ook bij een ontkenning is het goed om tegen het kind te zeggen, dat hij of zij altijd welkom is, indien er problemen zijn.

### Gevolgen

#### Gevolgen voor ouders

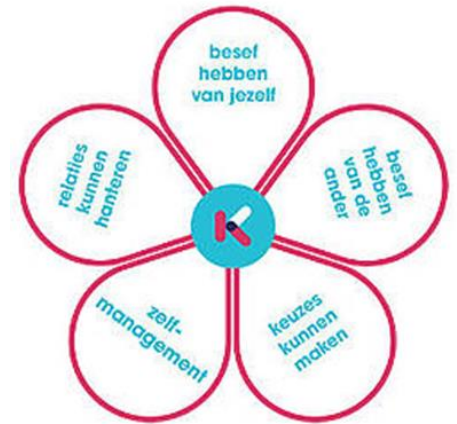
- Agressief gedrag is op korte termijn lonend (meer macht, nieuwe vrienden e.d.), hierdoor kan men het gedrag blijven vertonen.
- Ook pesters hebben op termijn last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en/of beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en deze te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.
- Schoolprestaties kunnen afnemen.
- Verhoogde kans op delinquentie, als gedrag ongestraft blijft op school en thuis.

#### Gevolgen voor het gepeste kind

- Zelfvertrouwen neemt af.
- Twijfel aan zichzelf en anderen, omdat ze onjuist behandeld zijn in hun omgeving.
- Lichamelijk klachten zoals slecht slapen en slecht eten
- Leermotivatie kan afnemen door antipathie tegen school.
- Schoolprestaties worden hierdoor negatief beïnvloed.
- Sociale vaardigheden nemen af door onzekerheid in sociale relaties.
- Uiteindelijk kan dit (vooral op latere leeftijd) leiden tot depressie.
- In het ergste geval eindigt pesten met zelfdoding.

## 2. Preventie en aanpak van pesten op obs Keijzerschool

Wij zien het als onze taak om, samen met de ouders, onze leerlingen te vormen tot goede burgers. We hechten daarom veel waarde aan een veilige school waarin afspraken en structuren helder zijn. We vinden het belangrijk om de contacten tussen leerling en leerling met wederzijds respect te stimuleren. Een veilig pedagogisch klimaat is belangrijk in de preventie van pesten op school. Dit doen wij bijvoorbeeld door de leerkracht de leerlingen bij de deur te laten begroeten, zodat alle leerlingen voelen dat ze gezien worden door de leerkracht. We vinden het ook belangrijk dat leerlingen goed met zichzelf en een ander om kunnen gaan. De leerkrachten creëren een veilig pedagogisch klimaat waarin onze leerlingen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Obs Keijzerschool gebruikt ter ondersteuning hiervoor een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling Kwink, Taakspel en coöperatieve werkvormen.



De anti-pestcoördinator is Linda Bazuin. Zij is het aanspreekpunt voor onze school voor leerlingen mochten er vragen of zorgen zijn. Zij heeft zichzelf en haar rol voorgesteld aan alle groepen en daarbij is er een brievenbus geïntroduceerd. Deze brievenbus kan door de leerlingen worden gebruikt om briefjes te sturen naar de anti-pestcoördinator om ergens aandacht voor te vragen. Vervolgens gaat zij hierover met de kinderen in gesprek of informeert zij de leerkrachten.

### 2.1 Kwink

Vanaf schooljaar 2020-2021 werken wij met de methode Kwink. [Kwink](#) is een online methode voor sociaal-emotioneel leren, inclusief burgerschap en mediawijsheid, voor groep 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht programma, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. De methode is gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep.

Kwink in het kort;

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak
- Zorgt voor een sociaal veilige groep
- Verhoogt de leeropbrengsten
- Werkt met vijf bewezen gedragscompetenties
- Biedt iedere les unieke filmpjes
- Voldoet aan de Wet Sociale Veiligheid

Kwink is wetenschappelijk onderbouwd en erkend en is geïnspireerd op het boek 'Groepsplan Gedrag, planmatig werken aan passend onderwijs' van dr. Kees van Overveld. Internationaal onderzoek ([www.casel.org](http://www.casel.org)) wijst uit dat een sterk ingevuld programma voor sociaal-emotioneel leren (SEL) in combinatie met goed klassenmanagement, ook tot hogere scores leidt voor taal, lezen en rekenen. De onafhankelijke Erkenningscommissie interventies heeft Kwink erkend als 'goed onderbouwd'. Kwink is daardoor nu opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugd instituut (NJI).

De Kwinklessen worden wekelijks gegeven. De eerste weken, De Gouden Weken, staan in het teken van het vormen van een positieve groep. Tijdens deze weken worden de groepsafspraken met de groep gemaakt en worden er werkvormen ingezet om elkaar te leren kennen en de groep te vormen tot een veilige groep. Dit wordt weer herhaald na de kerstvakantie, De Zilveren Weken en de

meivakantie, bronzen weken. Tijdens de Kwinklessen wordt er onder andere aandacht besteed aan de verschillende rollen in de groep en het oplossen van conflicten. Het aspect plagen en pesten wordt benoemd en besproken in alle groepen van de school. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. We kunnen immers veel doen om pesten te voorkomen.

Als leerkracht heb je een voorbeeldfunctie. De leerkracht moet zich ook aan de regels houden. Als de leerlingen zien dat een leerkracht het niet doet, dan zullen ze de regels zelf ook niet serieus nemen.

## 2.1 Taakspel

Daarnaast maken we gebruik van Taakspel. Taakspel is ontwikkeld om een veilig en positief klimaat te scheppen, taakgericht gedrag te bevorderen en regel overtredend gedrag te reduceren. De leerkracht geeft tijdens het spelen van Taakspel complimenten en negeert ongewenst gedrag. Er ontstaat meer structuur in de klas; de nadruk ligt op het gewenst gedrag en de leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag. Uit onderzoek is gebleken dat Taakspel een positieve invloed heeft op anti-pestgedrag en is dan ook een goedgekeurd anti-pestprogramma.

## 2.3 Coöperatieve werkvormen

Voor obs Keijzerschool is Coöperatief Leren een manier om onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven. We willen daarmee kinderen de kansen geven waar ze recht op hebben, namelijk zich zo goed mogelijk ontwikkelen. Richtinggevende principes van het Coöperatief Leren zijn: zelfstandigheid, samenwerking, verantwoordelijkheid en onderwijs op maat.

Deze principes kunnen niet los van elkaar worden gezien. Ze staan altijd met elkaar in verband. Binnen deze werkwijze wordt er dus veel samengewerkt door de leerlingen. Veelvuldig samenwerken zorgt ervoor dat de leerlingen elkaar beter kennen en begrijpen. De leerlingen kennen daardoor elkaars waarden beter en begrijpen hun handelen en gedrag beter. Coöperatief Leren is een effectief model om met de leerlingen te werken aan een goed pedagogisch klimaat, waarbij de leerlingen zich veilig voelen en hun welbevinden toeneemt. De leerlingen werken in de groepen in teams. Binnen deze teams zorgen de leerlingen voor elkaar (maatjeswerk). Door deze intensieve vorm van samenwerken leren de leerlingen elkaar beter kennen. Pestgedrag ontstaat vaak na gebrek van kennis over de ander.

## 2.4 Betrokkenheid van onze leerlingen

Omdat wij het belangrijk vinden dat onze leerlingen ook eigenaar zijn van een veilig en prettig pedagogisch klimaat, stellen de leerlingen met de leerkracht aan het begin van het jaar groepsafspraken op. Deze worden positief geformuleerd en zichtbaar opgehangen in de klas. De leerlingen worden zo medeverantwoordelijk voor de afspraken die zijn gemaakt. Kwink ondersteunt de leerkracht hierin. Doordat wij Kwink en Taakspel in de hele school gebruiken, zullen alle leerlingen en leerkrachten dezelfde taal gaan spreken. Zo leren de leerlingen op een respectvolle manier hun grenzen aan te geven en leren zij elkaar daarin te begrijpen. Wanneer leerlingen ruzie hebben worden beide leerlingen betrokken bij het oplossen hiervan. De leerkracht begeleidt en geeft het goede voorbeeld. Extra aandacht voor de groepsprocessen zijn er in de eerste, Gouden Weken, van het schooljaar en de weken na de kerstvakantie, de Zilveren Weken en na de meivakantie de Bronzen weken. Er worden regelmatig klassenbouwers gedaan met de groep, aangepast aan de groepsfase waar de groep in zit en waar er op dat moment behoefte aan is.

## 2.5 Wat doet de school als er signalen van pesten zijn?

Indien er signalen van pesten zijn, dient er actief opgetreden te worden. Directe aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen. Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

### *Stap 1:*

Er eerst zelf (en samen) uit te komen. Hierbij zijn de methodieken uit Kwink ondersteunend.

### *Stap 2:*

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Het is knap als hij of zij dat doet.

### *Stap 3:*

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

### *Stap 4:*

Bij herhaling van pesterijen of ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties en wordt de directie ingeschakeld (zie consequenties). Hierbij worden ouders van de betrokken leerlingen geïnformeerd. Bij herhaaldelijke ruzie- of pestgedrag neemt de leerkracht/directeur duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest of ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie consequenties).

Andere belangrijke punten:

- Meelopers aanspreken.  
Eigenlijk is deze groep, evenals de pester strafbaar. Zij zorgen er immers voor dat het pesten in stand wordt gehouden. Zij lopen mee met de pester, waardoor de pester zich ook voor deze groep wil uitsloven. Hierdoor blijft het pesten bestaan.  
  
Meestal is het zo dat meelopers zich niet bewust zijn van hun rol. Als de rol van meeloper besproken is in de klas kan het aantal meelopers al afnemen. Zij zijn immers ook strafbaar. Als de leerkracht dat erbij vertelt en daarover met de leerlingen regels opstelt is de meeloper minder snel geneigd de pester te volgen. In de regels over het pesten moet dus vermeld worden dat meelopers strafbaar zijn en welke consequenties dit heeft. Dit laatste is belangrijk, want zo voorkom je discussie met een meeloper over de consequentie.
- Als een leerling het gevoel heeft dat een leerkracht hem pest, heeft hij het recht dit bij een andere leerkracht te melden. De leerkracht zal naar aanleiding hiervan actie moeten ondernemen.
- Leerlingen, ouders en/of leerkrachten kunnen met problemen ook terecht bij de vertrouwenspersoon.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

### 2.5.1 De rol van de groep

Pesten in de groep is een probleem waar de groep, in de meeste gevallen, samen verantwoordelijk voor is. Bij pestgedrag staat het oplossen van pestgedrag centraal. De leerkracht heeft hierin de rol



het pesten en goed gedrag centraal en bespreekbaar te maken. Het pestgedrag wordt zo geen individueel probleem, maar een situatie waar de groep zelf invloed op kan uitoefenen. De leerkracht kan hierbij ondersteunende lessen gebruiken uit de methode Kwink.

### 2.5.2 Consequenties

Indien bovenstaande acties onvoldoende effect hebben en/of het pesten van dusdanige ernst is, zijn er consequenties aan het gedrag verbonden. De consequentie is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn of haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn of haar gedrag.

#### *Fase 1:*

- Door een gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt;
- Ouders inlichten;
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde;
- Eén of meerdere pauzes binnenblijven;
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;

#### *Fase 2:*

Nogmaals een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De directie wordt ingeschakeld. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

#### *Fase 3:*

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals schoolmaatschappelijk werk, leerplicht, schoolbegeleidingsdienst of de jeugdarts.

#### *Fase 4:*

Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk buiten de groep, binnen de school te plaatsen. De school heeft een protocol grensoverschrijdend gedrag opgesteld waarin de fases van time out, schorsen en verwijderen staan beschreven.

#### *Fase 5:*

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Dit staat beschreven in het [protocol "Time-out, Schorsing en Verwijdering"](#) van Scholengroep Holland.

### Consequenties voor de meelopers

Als het aanspreken van de meelopers niet werkt en ze de pester blijven steunen, gaat bovenstaand stappenplan ook voor hen in werking.

### 2.5.3 Begeleiding van de gepeste leerling

- Het is van belang dat de leerkracht een goede band opbouwt met de leerling, zodat de leerling durft te praten over het pesten.

#### *Wat niet werkt:*

1. In de klas openlijk de leerling meer aandacht geven of bescherming te bieden, want dit kan leiden tot nieuwe aanknopingspunten om de leerling te gaan pesten,

2. Bemoedigende opmerkingen zoals “kop op, joh” of “het valt wel mee, ga maar met iemand anders spelen”.
3. Preken. Uitleggen aan de leerling waarom men pest. Dit werkt als zout in de wond.

#### Waar moet de leerkracht aan denken in een individueel gesprek?:

1. Actief luisteren naar de leerling. Inleven in de situatie.
  2. Vragen wat de leerling al gedaan heeft tegen het pesten.
  3. De leerling laten inzien dat hij/zij op een andere manier op het pestgedrag kan reageren. Huilen of heel boos worden zijn vaak reacties die de pester juist wil uitlokken.
  4. Vragen welke oplossing de leerling ziet.
  5. Samen een goede oplossing zoeken en die gaan uitproberen.
- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
  - Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij of zij voor tijdens en na het pesten?
  - Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen van de groep;
  - Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
  - Sterke kanten van de leerling benadrukken;
  - Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
  - Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
  - Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of ‘ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen’. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen;
  - Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdzorg, huisarts, leerplicht, GGD;
  - Zoeken van een sport of club.

#### 2.5.4 Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?;
- Zoeken van een sport of club. Dat stimuleert positief contact;
- Inschakelen hulp; sociale-vaardigheidstrainingen; Jeugdzorg; huisarts; Leerplicht; GGD.

#### \* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

#### 2.5.5 Gesprekken

Omdat ouders een belangrijke rol spelen in het proces, staan wij altijd open voor gesprekken. Ouders kunnen altijd een afspraak maken om in gesprek te gaan met de leerkrachten.

### 2.5.6 Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem. Indien u wel het vermoeden heeft dat uw kind wordt gepest is het van belang dat u dit met uw kind bespreekt en de leerkracht hiervan op de hoogte stelt. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- Als ouder respecteert en onderschrijft u de omgangsregels die door de school zijn opgesteld.
- U heeft niet het recht om een andermans kind aan te spreken op zijn/haar gedrag in een conflictsituatie.
- U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind.
- Als u zich zorgen maakt over het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
- Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij/achterklap.

#### Schoolondersteunende gedachten van ouders:

- Ook mijn kind kan pesten, al verwacht ik dat wellicht niet van mijn kind.
- Ook mijn kind kan worden gepest.
- Ik neem het probleem serieus.
- Ik probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van mijn kind.
- Ik overleg met school, ik ga niet zelf ingrijpen.
- Ik stimuleer mijn kind om pestgedrag bijtijds te vertellen aan de groepsleerkracht.
- Ik bied hulp aan mijn kind.
- Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vindt of als school dat aangeeft. Realiseer u ook, dat veel pesters, zeker degenen waarvan het ouders niet verwachten, zelf vaak niet eens in de gaten hebben dat ze pesten, of dat hun gedrag opgevat kan worden als pesten.

## 2.6 Contactpersonen

Leerlingen, ouders en leerkrachten die met pesten, discriminatie, seksuele intimidatie of mishandeling geconfronteerd worden, kunnen dit melden en bespreken bij de anti-pestcoördinator of de interne vertrouwenspersoon. Deze contactpersonen luisteren naar uw verhaal en kunnen informatie geven over de te volgen procedure bij klachten en kunnen in geval van ongewenste intimiteiten verwijzen naar de externe vertrouwenspersoon, in andere gevallen naar de directie of het bevoegd gezag. Daarnaast hebben de contactpersonen op school de taak om samen met de directie en de andere teamleden te werken aan een veilig klimaat. Zij kunnen ook behulpzaam zijn bij het zoeken van gespecialiseerde hulpverlening. De contactpersonen van obs Keijzerschool zijn;

- Anti-pestcoördinator: Linda Bazuin, zij is tevens de Kwink-coach. Zij is telefonisch op school bereikbaar en via [linda@keijzerschool.nl](mailto:linda@keijzerschool.nl)
- Interne vertrouwenspersoon: Amy Raaman & Linda Bazuin. Zij zijn telefonisch op school bereikbaar en via [amy@keijzerschool.nl](mailto:amy@keijzerschool.nl) & [linda@keijzerschool.nl](mailto:linda@keijzerschool.nl)

De contactpersonen zullen altijd vertrouwelijk omgaan met de verkregen informatie van ouders en kinderen.

#### Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon is benoemd door het bevoegd gezag en is onafhankelijk. Indien de klacht voor verdere behandeling in aanmerking komt, onderzoekt een onafhankelijke klachtencommissie de klacht en adviseert het bestuur van de school over de te nemen maatregelen. Het bevoegd gezag beslist wat het met het advies doet en laat dat alle partijen weten. De klachtenprocedure vindt u in de schoolgids. De externe vertrouwenspersoon is bereikbaar op (0182) 545 650. De vertrouwenspersoon zal uw klacht zeer vertrouwelijk behandelen en altijd in overleg met u bepalen of er verdere stappen dienen te worden ondernomen en zo ja, welke. De vertrouwenspersoon kan tevens een bemiddelende rol spelen in het contact tussen klager en de schoolleiding.

## 2.6 Waar kunt u als ouder terecht als u vragen heeft over gedragsproblematiek?

Centrum Jeugd en Gezin Kinderen opvoeden is niet altijd even gemakkelijk en het roept bij ouders dikwijls vragen, twijfels en zorgen op. Erg belangrijk is het dan, als je ergens met die vragen en/of zorgen terecht kunt. Het Centrum kan uitkomst bieden. De opvoeddeskundige adviseert opvoeders en beantwoordt allerlei vragen en heeft daarnaast een doorverwijzende functie. De hulp is gratis en er is géén verwijzing van een arts nodig. Het Centrum kan een belangrijke tussenstap zijn naar andere hulpverlening of dit laatste juist overbodig maken.

## 3. Het volgen van de sociale ontwikkeling

Zoals eerder beschreven vinden wij de sociale ontwikkeling van onze leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat belangrijk. Om de ontwikkeling goed te kunnen volgen, weet de leerkracht waar nog (extra) begeleiding of sturing gewenst is. Dit kan op individueel of op groepsniveau plaatsvinden. Obs Keijzerschool gebruikt daarvoor de volgende instrumenten:

### 3.1 ZIEN!

ZIEN! Is een instrument waarmee wij het sociaal-emotioneel functioneren van onze leerlingen van groep 1 t/m 8 systematisch in kaart brengen. ZIEN! is een webbased expertsysteem dat meer doet dan het volgen van de leerling. ZIEN! geeft op basis van een analyse van observaties concrete doelen en handelingssuggesties.

Wij gebruiken ZIEN! binnen de PDCA-cyclus van het handelingsgericht werken. Na 10 en 30 weken onderwijs worden de ZIEN!-vragenlijsten door de leerkracht ingevuld. In de groepen 5 t/m 8 vullen ook leerlingen vragenlijsten in, waarmee o.a. de sociale veiligheid gemonitord wordt. Zien! geeft op basis van een analyse concrete doelen en handelingssuggesties. De leerkrachten analyseren deze gegevens vervolgens in een analyseformulier. Deze analyse vormt de gespreksleidraad voor de groepsbespreking met de intern begeleider. Naar aanleiding van de analyse en het groeps gesprek worden er indien nodig individuele en/ of groepsinterventies opgesteld. Hier wordt voor gekozen indien er opvallendheden uit de vragenlijsten en analyses redenen zijn tot zorg. In de 20 en 40 weken analyse van onze cyclus binnen het handelingsgericht werken worden deze interventies geëvalueerd en wordt er gekeken of deze voldoende effect hebben gehad en of er mogelijk nieuwe of andere interventies nodig zijn.

Op schoolniveau worden de resultaten geëvalueerd en gedeeld met het team. Aan de hand van deze evaluatie kunnen er schoolbrede interventies worden ingezet als er opvallendheden zijn gekomen binnen ZIEN!.

#### 3.1.1 ZIEN en Kwink

ZIEN! heeft ervoor gezorgd dat Kwink meetbaar is in ZIEN! op basis van onder andere de sociale vaardigheden die ook in Kwink verweven zijn; sociaal-initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing en inlevingsvermogen. Dit zijn direct te beïnvloeden leerlingkenmerken, waarop Kwink zich direct richt. Een uitgebreide verantwoording over ZIEN! in relatie tot kwink is te vinden via:

[https://www.kwinkopschool.nl/fileadmin/files/Kwink/downloads/Kwink en ZIEN theoretische verantw.pdf](https://www.kwinkopschool.nl/fileadmin/files/Kwink/downloads/Kwink_en_ZIEN_theoretische_verantw.pdf) .

### 3.2 BOSOS

BOSOS is een kleuterobservatiemethode en wordt ingezet in groep 1 en 2. Het doel van BOSOS is: komen tot een **B**eredeneerd aanbod door gericht **O**bserveren en **S**ignaleren en **O**pbrengsten goed in kaart brengen die **S**pecifiek zijn voor de praktijk. Zo kan de leerstofaanbod aangepast worden aan de mogelijkheden van de leerlingen en aan de mogelijkheden van de klas. De observatiepunten gaan over de totale ontwikkeling van het kind in de kleuterperiode. De BOSOS-uitslagen worden verwerkt in het kleuterrapport. De leerkracht bespreekt dit met de intern begeleider en met de ouders.